

140
17
अथ

॥ गोदानविधिः ॥

Godanvidhi

१४०
१७

कस्तूरीकुंभकुमाद्वं च गोगंधं प्रतिग्रह्यतां ॥ इति गंधमंत्रः ॥ पुनः पुष्पाणि गृहीत्वा ॥
या लक्ष्मीः सर्वभूतानां या च देवेषु वा स्थिता धेनु रूपेणा सा देवी भूमपापं विपोहतु ॥
गोत्रेणैव पशुं नमः ॥ पुनः पुष्पाणि गृहीत्वा ॥ द्विस्त्रयाया तु उद्राणीं शंकरस्य सदा प्रिये ॥
धेनु रूपेणा सा देवी भूमपापं व्यपोहतु ॥ गोत्रास्पादं नमः ॥ पुनः पुष्पाणि गृहीत्वा ॥ वि
श्वार्चिता स या लक्ष्मी र्या लक्ष्मीर्द्धनदस्पृश ॥ लक्ष्मी र्या लोकपालेना सा धेनुर्वज्रहा
स्तु मे ॥ गोपृथ्वी नमः ॥ पुष्पाण्यादाया ॥ स्रग्धालं पितृभुर्या नां स्वाहा हुत भुजसं पृथ ॥
सर्वपापहना धेनुस्तस्माच्छांतिं प्रयच्छ मे ॥ गोपृथ्वी नमः ॥ पुष्पाण्यादाया ॥ नमो वा वि
श्वभूतभ्यां लोकमात्मन्य एव च ॥ लोकादिवासिनी न्यस्तु गोहिणीभ्यो नमो नमः ॥ गोपृथ्वी नमः ॥
(गोपृथ्वी नमः)

इति पूजा मंत्रः॥ वनस्पतु च इन्द्रो धुपो वां ध्यात्वा सांघ उत्तमैः॥ आध्रियः सर्व
 देवानां धूपोऽयं प्रतिगृह्यतां धूप मंत्रः॥ अनं वृत्त सर्वलो नां देवानां च सदा प्रियः॥ गा
 स्त्वं पाहि जगन्नाथ दीपोऽयं प्रतिगृह्यतां॥ दीप मंत्रः॥ सुनन्नी वै ह्यस्य माता नित्यं विष्णु
 पदे स्थिता॥ नैवेद्यं हि मया दत्तं सुभे प्रतिगृह्यतां॥ नैवेद्य गोऽत मंत्रः॥ आच्छ
 तनं सदा सम्यक् शुद्धं चैव सुनिर्मलं॥ सुनन्नीवः॥ सुदाने न प्रीयतां परमेश्वरि॥ इति
 वस्त्रदान मंत्रः॥ यत्ने मया धितं शुद्धं चैव चामरं संयुतं वस्त्रं वेयं तद्गुह्योद मुनि त्रिदशवं
 दिते॥ इति चैव चामर मंत्रः॥ एवमादानि सर्वाणि पृथक् पृथक् जलपूर्व उत्सृज्य प्राय
 चेत॥ गावो मे दत्तः संतु गावो मे संतु पुष्टतः॥ गावः शिवसिमे नित्यं गवां मध्ये वसाम्पहं॥

नूतमयस्थितः॥ ललाटाग्रस्थिता देवी नासवंसे च धन्मुरवः कंठोऽस्य तनौ नागौ
 नासापुटसमाश्रितौ कर्णयोः शिखिनौ हिषवौ च हृदयोऽशसिभस्करौ॥ हंते पुत्राय वः सर्वे
 जिह्वापो वज्रास्थितः स न स्वती च हं कर्णयोः मय ह्यौ च गंडयोः॥ संख्या दयंतयोर्ध्वज्यां॥ गू
 वाभिंद्रः समाश्रितः न ह्योसि क ह्यदेशेषु साध्याश्चानसि शास्थिताः॥ चतुर्धात्सकलोचमः
 स्वयं जंघासु संस्थितः पुनर्मध्ये पुगोर्ध्वं वरुणा गोरुचपन्तगाः रवुनां पडिभुमा गे
 पुगणो ह्यस्य संस्थितः न ह्यश्वेकादष्टैव सवः सर्वसंस्थि विषुप्रोणी तटस्थामातनः
 सोमो लांगूलमाश्रितो साध्वं दुर्गा च गोमूत्रो गोमयो यमुना तथा ह्यनीने स न स्वती देवी
 नर्मदा ह्यसि संस्थिता॥ हुतासनः स्वयं सपिः ब्रह्मानां गंडुपनः पृथिवीं शतिदेवानां

आदित्याद्या यथावा लापिं ^{शा ३} नूतमयस्थिता २

मंगोपतिर्हं मिभुवनानिबलुहं ॥ एतद्विकथितं सर्वपुत्राणां कृमयादिभ्यो ॥ रातिगो न्यासः ॥ १७ ॥

कोट्युद्यो नोमसुसंस्थितः ॥ उदनेप्रथिवीजेपाससेलवनकानना ॥ चत्वारः सर्व
गणाः पूर्णाः गावयेतुपयो धनः ॥ इतिपौत्राणिकमंत्रेण गो न्यासंकुर्व्यात् ॥ वसवो
छौहादशादित्या उद्राएकादशेवतु ॥ विश्वेदेवाश्च साध्याश्च तप्यंतां मातृनास्तथा ॥
गंधर्वाः गृह्यकाः सिद्धाः सागराः सजितस्तथा नक्षसापक्षवेतालः पतनाः प
र्वतादुमाः ॥ तीर्थान्यस्रनसश्चैवपशवः पंक्तगाः खगाः ॥ ऋक्षाणि नाशापोयोगासा
सवर्षालुवित्सराः ॥ अयनेचयुगाः कल्पास्थामं न्वन्तनाण्यपि ॥ भुवनानिदिशो लोकास्त
थासर्वेन्द्रियाण्यपि ॥ ॐ कानश्चैवगायत्री चंदंसी गानिचैवहि ॥ वेदाश्च स्मृत्यश्चैव
पुनाणानिचसक्तवाक् ॥ अपुष्टेदेव नुर्वादे गंधर्वाश्चो मंत्रगहनः ॥ ॐ वदोवनसं

नृताग्राम्याश्चैव सपिण्यलाः सानुगादेवताश्चैव देवाश्च सर्वे नगास्तथा ऋषयोऽनायिका
मत्स्यश्च मुनिपञ्च पतिजिताः ॥ प्रजाः प्रजापतिश्चैव ये च विद्वन्विनायकाः ॥ विद्याध-
राश्च दैत्याश्च आचार्या गुरुवस्तथा ॥ शाकिन्यः क्षेत्रपालाश्च भैरवाश्चाष्ट संज्ञि-
काः स्थाणुर्योगं मनेहाश्च नृतगामाश्च सर्वशः ॥ अग्नेर्होतयेनामतेनैव मंगल्येन सुच-
रितम् ॥ गोपुच्छाग्रच्युते बने हर्मदतेनैव ते रिवलाः ॥ शास्त्रतीर्त्ता पिमायांतुमुदायुक्ताश्च
सर्वदाः ॥ सूर्यः बुधः कुजः शौम्यस्तथा जीवकविः शनिः ॥ ग्रहाश्च तपि मायांतु याहुके
तुः समन्विताः ॥ शक्रो वह्निः यमो नरः पाशी वायुर्धनाधिपः ॥ उरण् वल्गा तथा नां-
तः ॥ सर्वे तर्पिता मया सा विष्णो हलोकेशः स लक्ष्मी कश्च तु रुजः ॥ महेशश्चामपा

8

सिमा ~~गोपुच्छागच्छुतोदकैः~~ ॥ कथंचानुलः सोमोयमश्चैवार्थमातया ३

सार्धं तृप्तिं यां तु त्वरिवला भुवं ॥ अत्रिर्वा सिद्धो भृगुगोतमश्च भनीचिदहो पुलहपुलस्त्यः ॥
प्रोचेतसः कश्यपविश्वामित्रौ भनहसुर्वेजमदग्निन संज्ञः ॥ ऋतुश्च सर्वमुनिपुंगवा गृहंतु हलं जल
मलयंच ॥ सनकश्च सनंदश्च तृतीयश्च सनातनः ॥ कपिलश्चासु निश्चैव वोढः पंचशिवसर्पे ॥
॥ अत्रागिठतस्मात्तः सोमपाश्च तस्या बर्हिषदश्च ये ॥ तर्पिता तृप्तिमा यां तु शास्वती गोप्रसादतः
यमाय धर्मेना जायते त्येवं तकायच ॥ वैश्वता कालाय सर्वभूतहृदयच ॥ औदुम्बरा
यदध्यायनीलाय परमेष्ठिने ॥ एकोदशी च त्रुषाय वै नमः ॥ पिता पिता महश्चैव तप्येव च
प्रपितामहः ॥ अत्रायां लभतां तृप्तिं लांगुलागच्छुतोदकैः ॥ माता पिता महोवापितर्यश्च
श्चमयार्पितं ॥ अत्रापंसलिले तासां जायतां त्वत्प्रसादतः त्रिकंभतामहाद्यंच मातामह्वामर्कतया ॥

चिंताय ३

ते च तदा श्रुत्वा प्रदत्तां ^३ सुखे स्वीकृष्यंतु मृदां त्वितः ॥ ये मृता मे पितृव्यघामा तुलाद्या श्रुये मृताः ॥
 आचार्यगुरुभिर्वा व्यासोऽपि गुरुं त्वितं जले ॥ येषु संबोध्यतः शिष्यः बहूदाहा विवर्जिताः ॥ अ
 पमत्सु मृता ये च ते पितृसिच सर्वदा ॥ गोत्रे मदीयो विसृता ये गोत्रे च मातृ प्रजे ये विपन्नाः ॥
 गर्भच्युता श्रुत्वा विवर्जिता श्रुतेभ्यः स्वधानेन जलेन कृत्वा ॥ प्रपात वज्रगिन जलादिशस्त्रं
 पाषाणं हनै न्नरयने च जुगोः ॥ पञ्चत्व भावं विगता श्रुये च तेभ्यः प्रदत्तां शिव मस्तुते च ॥
 येनौरा वा दौ नन केवु भगनाः ॥ क्रिया विलुप्ताः श्रुतो किलुप्ताः पकायाः ॥ जन्मानने
 ये पिहिता सभृता प्यद्विज्ञायां तस्मिन्महा लजंतु ॥ इति तर्पणं विधाप्य ॥ ततो जलकुशा
 हतपुतं पुच्छं गृहीत्वा पूर्ववद्देशकालौ संस्मृत्य अमुक गोत्राय मुक शर्मि वा ह्मणा यवेदा

तोयं ५

५

५

अयिनेगामिभिमापुष्याशन्तारका नोपे तांसुपूजितां उद्गदैवतां निरिवलदुनित
दोर्मन्यदुःस्वप्नदुर्निमित्तवाद्याशांत्युत्तनैहिकायुनारो वयधनद्यान्यद्विपद
चतुष्यदसेततिप्रामिपूर्वकगो नोमतुल्यवत्सनावधि सकलभोगपरिपूर्णासर्गुप्रलो
कप्रप्तिकामः श्रीलक्ष्मीनानाय ए प्रीत्यर्थं तुभ्यमहंसं हरे ॥ यज्ञसाधनभूतासि विश्व
साधविनाशकौ ॥ नी ॥ विश्वरूपः पनो देवः प्रीयंतां मनयागवां ॥ इत्युच्चैर्ष्य सकुश
जलाक्षतं शीववा सुदेवं संस्मरण ॥ विप्रहस्ते हृद्यात् ॥ विप्रस्तप्योस्त्व ददातु पृथिवी
त्वा प्रतिगृहातु ॥ देवस्य त्वेति इमां नोद्रीं गां प्रतिगृहा माति शोषः ॥ ॐ स्वास्त पुष्टं

14

140
17

मग्नि

त्यक्तं कोदिति पठेत् ॥ दाता तुष्टतुष्टा न प्रतिष्ठासि ध्येयं सुवर्णं देवैर्तं श्री लम्बी
 नारायण प्रीतये तुभ्यमहं संप्रदेहे ॥ इति दानप्रतिष्ठां कृत्वा ॥ गोविंदो प्रह्लादी कृत्य
 नमस्कृत्य ब्राह्मण भोजन संकल्प्य विसर्जयेत् ॥ त्रयी मयन मस्तुभ्यं देव देहि वाकनः ॥
 ६ उनाकृतं च यत्पुण्यं तत्सर्वं च दत्तं पशु ॥ पुच्छे गां हासं मुद्गं श्रवसि ह्यव नं हस्त दे
 शे च नागं श्रं गोदं द्या तु फल यम्युनसि वृषश्च स्कंधे देशे च दद्यात् ॥ संभोगे हं हलाग्रे
 तलमथ च नथ चक्रेशे प्रयच्छेत्तमीवाया मुक्कदानं सुखं न वितन्या प्रादं देशे प्रेशं सं
 गोपुच्छे सिरोहासीं अश्वः कर्णिकनेकनी ॥ महिष पृच्छे वृष स्कंधे पत्नी हृदि च दीयते ॥
 अजादिकांस्तत्ताननानि भुञ्ज्ये शेषाणि दानानि निदिजहस्त मध्ये ॥ इति साध्या नारायण
 विधिः ॥ समाप्तः ॥ त्रिपाठी निधी स्वयं स्ये हं योस्तकं ॥ ६६६ ॥